

ΙΟΥΛΙΟΣ 2025

ΣΥΝΟΨΗ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα 2021-2027»

Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
Γενική Γραμματεία Διαχείρισης Τομεακών Προγραμμάτων ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΕΚΤ
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος
«Ανταγωνιστικότητα 2021-2027»

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2021 – 2027
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

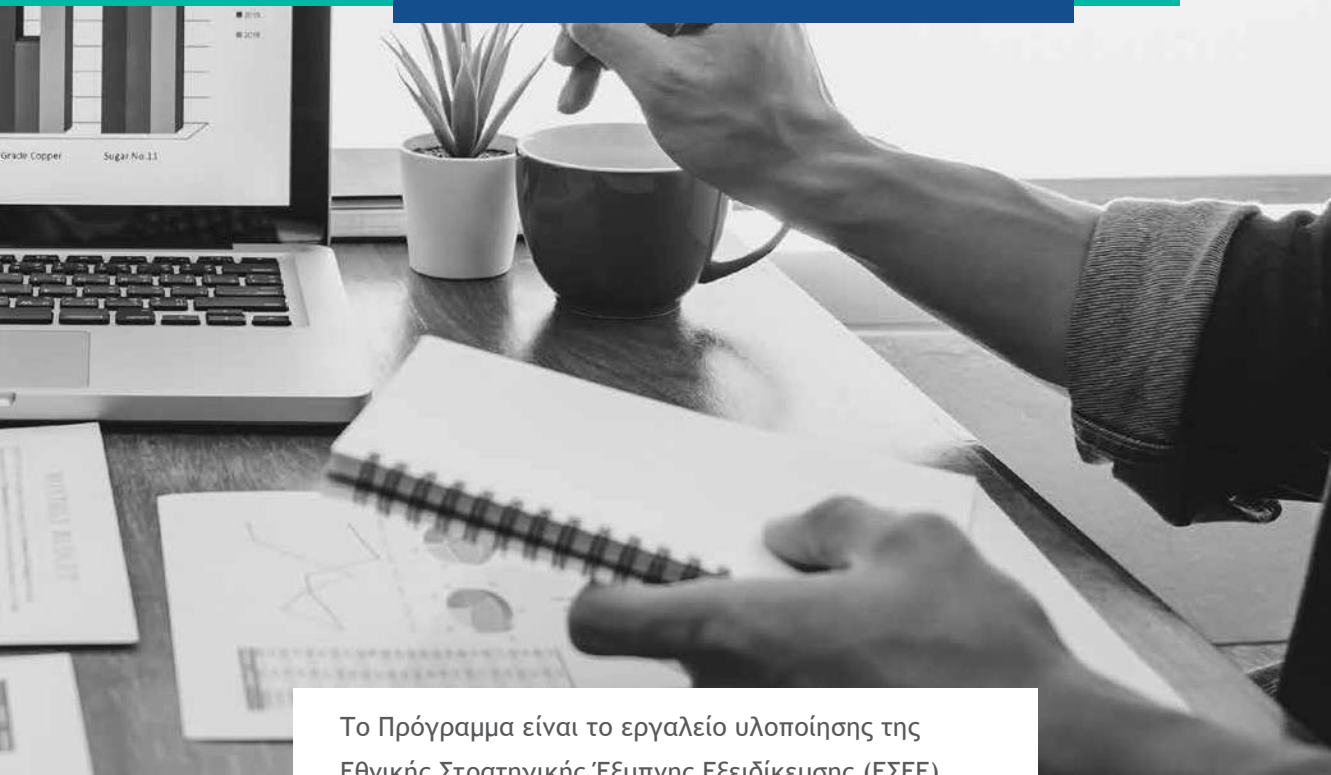

Με λίγα λόγια...

Το Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα 2021-2027» αποτελεί ολοκληρωμένη παρέμβαση που θα υποστηρίξει τους παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς και εξωστρεφείς τομείς της οικονομίας στη μετάβασή τους σε ένα αναπτυξιακό πρότυπο που καθοδηγείται από την Οικονομία της Γνώσης, αποτυπώνοντας σε μεγάλο βαθμό τις αναπτυξιακές προτεραιότητες της Χώρας και σε εναρμόνιση με τις νέες προτεραιότητες της Επιτροπής.

Σύνοψη Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα 2021-2027»

Το Πρόγραμμα είναι το εργαλείο υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ) που συνδέει την έρευνα και την καινοτομία με την επιχειρηματικότητα και την ενίσχυση των εθνικών και περιφερειακών πλεονεκτημάτων.

Το Πρόγραμμα εναρμονίζεται, επίσης, με τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον ψηφιακό και πράσινο μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας, καθώς και την ανάπτυξη στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP) προωθώντας παρεμβάσεις και επενδύσεις που συνεισφέρουν στους στόχους που έχουν τεθεί σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της Ελληνικής Οικονομίας κατά την περίοδο προγραμματισμού 2021 - 2027, χρειάζονται ολοκληρωμένες πρωτοβουλίες στήριξης, με **στόχο** να καλυφθεί όλο το εύρος των αναγκών των επιχειρήσεων σε **επίπεδο πληροφόρησης, ενίσχυσης συνεργασιών, ανάπτυξης νέων επιχειρηματικών προτύπων και εύρεσης τεχνολογικών, ανθρώπινων και επενδυτικών πόρων**. Σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα στόχος του Προγράμματος είναι η **αύξηση του μεγέθους των ελληνικών επιχειρήσεων και η ενίσχυση του εξωστρεφούς προσανατολισμού** τους ώστε να αποτελέσουν βασικό μοχλό ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας.

Στο πλαίσιο αυτό, η στρατηγική του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα 2021-2027» είναι συμπληρωματική με τις παρεμβάσεις του REACT-EU που χρηματοδότησε βραχυπρόθεσμα μέτρα στην αγορά εργασίας, υγεία και στήριξη των ΜΜΕ με ρευστότητα και υποστήριξη φερεγγυότητας, επενδύσεις στην πράσινη και ψηφιακή μετάβαση και με τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας RRF ο οποίος χρηματοδοτεί μεταρρυθμίσεις και μακροπρόθεσμες επενδύσεις για την παραγωγικότητα και ανθεκτικότητα της οικονομίας.

Διαπραγμάτευση και Διαβούλευση

Το Πρόγραμμα σχεδιάστηκε μέσω μίας ευρείας διαβούλευσης που οργάνωσε η Διαχειριστική Αρχή υπό την εποπτεία της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Προγραμμάτων ΕΤΠΑ & ΤΣ του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων που άρχισε τον Δεκέμβριο του 2020 και διήρκεσε περισσότερο από ένα χρόνο.

Ο κατάλογος των εταίρων καταρτίστηκε με βάση τις απαιτήσεις των Ευρωπαϊκών Κανονισμών και περιλαμβάνει **περισσότερους από 76 φορείς** (π.χ. Ένωση Περιφερειών Ελλάδος, Κεντρική Ένωση Δήμων, ΕΣΑμεΑ, ΟΑΕΔ, ΓΣΕΕ, ΓΣΕΒΕΕ, ΕΣΕΕ, ΣΕΒ, ΣΕΤΕ, Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδος, ΤΕΕ, ΟΕΕ, ΞΕΕ, Ενώσεις Τραπεζών, Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, ΠΣΕ, ΣΕΒΕ, ΣΒΕ, ΣΕΠΕ, ΟΕΣΥΝΕ, ο Συνήγορος του Πολίτη, η Εθνική Αρχή Διαφάνειας, η ΡΑΕ, η WWF κ.ά.). Ειδικότερα, ο 1ος γύρος διαβούλευσης διεξήχθη βάσει ενός αρχικού εννοιολογικού εγγράφου και ενός δομημένου ερωτηματολογίου τον Δεκέμβριο του 2020. Το σχέδιο του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα 2021-2027» είναι ένα από τα πρώτα Προγράμματα της Συμφωνίας Εταιρικής Σχέσης που υπέβαλε το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων προς έναρξη διαπραγματεύσεων με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ήδη από τον Απρίλιο του 2021.

Μετά την άτυπη υποβολή του Σχεδίου Προγράμματος στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή διεξήχθη 2ος κύκλος διαβούλευσης με τις Διαχειριστικές Αρχές των Περιφερειών (Μάιος 2021). Στις 25/11/21 πραγματοποιήθηκε ευρεία διαδικτυακή διαβούλευση επί της 2ης έκδοσης του Προγράμματος που είχε υποβληθεί επίσημα στις 22/10/21 στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Σε συνέχεια των επίσημων διαβουλεύσεων με τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το πρόγραμμα υπεβλήθη επισήμως στις 9/5/2022.

**Αποτελεί το πρώτο Πρόγραμμα του
Εταιρικού Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης
(ΕΣΠΑ) που κατατέθηκε προς έγκριση
στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.**

Προϋπολογισμός
3,85 δισ. €

Διαθέσιμοι Πόροι

Συνολικά, το Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα 2021-2027» με χρηματοδοτικό κονδύλιο ύψους περίπου 3,85 δισ. € Δημόσια Δαπάνη, εκ των οποίων τα 3,1 δισ. € προέρχονται από κοινοτικούς πόρους των Ταμείων ΕΤΠΑ και ΕΚΤ+ θέτει προτεραιότητες για την ενίσχυση του παραγωγικού δυναμικού της οικονομίας και των σχετικών ανθρώπινων δεξιοτήτων. Με ένα ισχυρό αναπτυξιακό αποτύπωμα μέσα από

δράσεις και έργα υψηλής προστιθέμενης αξίας

και με πολλαπλασιαστικά οφέλη τόσο για την κοινωνία, όσο και για την οικονομία, τα έργα/δράσεις του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα 2021-2027» αναμένεται να συμβάλλουν ουσιαστικά στην κάλυψη των διαρθρωτικών υστερήσεων της ελληνικής οικονομίας.

Προτεραιότητες

Η στρατηγική του Προγράμματος
«Ανταγωνιστικότητα 2021-2027»
οργανώνεται σε πέντε βασικές προτεραιότητες
επενδύσεων στο πλαίσιο των αντίστοιχων Ταμείων:

-Ενίσχυση Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΤΠΑ)

- Ενίσχυση Επιχειρηματικότητας και
Ανταγωνιστικότητας (ΕΤΠΑ)

-Βελτίωση Πρόσβασης Επιχειρήσεων σε
Χρηματοδότηση (ΕΤΠΑ)

-Ανάπτυξη Ανθρώπινου Κεφαλαίου στο πλαίσιο
του Αναπτυξιακού Μετασχηματισμού (ΕΚΤ+)

-Ενίσχυση παραγωγικών επενδύσεων σε
στρατηγικές τεχνολογίες για την Ευρώπη - STEP
(ΕΤΠΑ)

Ενίσχυση Έρευνας και Καινοτομίας

Η προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας είναι πλήρως ευθυγραμμισμένη με τη στρατηγική της χώρας να τοποθετηθεί η καινοτομία στο επίκεντρο μιας βιώσιμης και ανθεκτικής ανάκαμψης από την πανδημία, για την επιτάχυνση της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης και τη διασφάλιση της τεχνολογικής ανάπτυξης της Ελλάδας. Αντίστοιχα, το ανθρώπινο δυναμικό χρειάζεται να αναπτύξει τις απαιτούμενες δεξιότητες για να υποστηρίξει την αναβαθμισμένη επιχειρηματική δραστηριότητα σε όλους τους τομείς.

Οι παρεμβάσεις θα επικεντρωθούν στη δημιουργία συνθηκών και στήριξη πρωτοβουλιών για την ανάπτυξη της βιομηχανικής έρευνας, τη μεταφορά τεχνολογίας, τη βιομηχανοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας, της νεοφυούς επιχειρηματικότητας στους 8 τομείς της **Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ)**. Έμφαση θα δοθεί, επίσης, στην ανάπτυξη **οικοσυστημάτων καινοτομίας** με στόχους αριστείας και μεσο-μακροπρόθεσμης προοπτικής βιώσιμης ανάπτυξης, για την αντιμετώπιση των προκλήσεων του μετασχηματισμού και της ψηφιοποίησης.

Παράλληλα επιδιώκεται η κάλυψη των αναγκών σε **δεξιότητες** στο πλαίσιο των κατευθύνσεων της έξυπνης εξειδίκευσης, της βιομηχανικής μετάβασης και της υποστήριξης του ψηφιακού μετασχηματισμού, με παρεμβάσεις που αναβαθμίζουν και πιστοποιούν τις ικανότητες του ανθρώπινου δυναμικού σε οριζόντιες (Industry 4.0, πράσινη οικονομία) αλλά και κλαδικές εξειδικεύσεις. Στις σχετικές Δράσεις περιλαμβάνονται προγράμματα στοχευμένης κατάρτισης για τα στελέχη των επιχειρήσεων και αξιοποίησης εξειδικευμένου προσωπικού από τις επιχειρήσεις.

2 Ενίσχυση Επιχειρηματικότητας και Ανταγωνιστικότητας

Στο επίκεντρο της εθνικής αναπτυξιακής πολιτικής είναι η αναβάθμιση, διεύρυνση και στροφή της παραγωγικής βάσης σε περιβαλλοντικά φιλικές διαδικασίες, η μεγέθυνση του τομέα της μεταποίησης, η διασύνδεση με τις διεθνείς αγορές καθώς και υποστήριξη του ψηφιακού μετασχηματισμού των Ελληνικών μικρο-μεσαίων επιχειρήσεων ώστε να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τις διεθνείς προκλήσεις και να παραμείνουν ανταγωνιστικές.

2.1. Ψηφιακός μετασχηματισμός

Βασική επιδίωξη, είναι η προσαρμογή της Ελληνικής Βιομηχανίας και των μικρο-μεσαίων επιχειρήσεων στις **προκλήσεις της 4ης Βιομηχανικής Επανάστασης**, με τη στήριξη της ανάπτυξης και υλοποίησης κατάλληλων σχεδίων ψηφιακού μετασχηματισμού. Στόχο αποτελεί η μεταστροφή της αλυσίδας αξίας των ΤΠΕ προς μία εξωστρεφή, καινοτόμο, αναγνωρίσιμη και διατηρήσιμη κρίσιμη μάζα ψηφιακών προϊόντων και υπηρεσιών, ικανών να δημιουργήσουν καινοτόμο επιχειρηματικότητα ή/και, να εισάγουν τις επιχειρήσεις των λοιπών τομέων, στις παγκόσμιες, ψηφιακές, αλυσίδες αξίας. Υψηλή προτεραιότητα αποτελούν οι επενδύσεις για τον ψηφιακό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένων μεταξύ άλλων των επιχειρήσεων του τουρισμού, του σύγχρονου πολιτισμού και της εφοδιαστικής αλυσίδας), καθώς και την τεχνολογική και οργανωτική τους αναβάθμιση, με στόχο την αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας και την είσοδο σε (νέες) διεθνείς αγορές.

2.2. Μικρο-μεσαίες επιχειρήσεις

Βασική επιδίωξη είναι να βελτιωθεί η θέση της ελληνικής παραγωγής στις διεθνείς αγορές, μέσα από τη λειτουργική ευελιξία και απόδοση των επιχειρήσεων, μεγαλύτερες ταχύτητες παραγωγής και την οργάνωση συνεργασιών και **νέων επιχειρηματικών προτύπων** σε έξυπνες αλυσίδες αξίας στη βάση περιβαλλοντικά φιλικών διεργασιών και προϊόντων.

Ενδεικτικές Δράσεις του Προγράμματος είναι οι ακόλουθες:

Στήριξη παραγωγικών επενδύσεων με έμφαση στην καινοτομία, την τεχνολογική προσαρμογή, τον ψηφιακό μετασχηματισμό και τη στροφή σε φιλικές προς το περιβάλλον διαδικασίες και προϊόντα

Ανάπτυξη της παραγωγής διεθνώς εμπορεύσιμων προϊόντων και υπηρεσιών

Ενίσχυση της νέας / νεοφυούς επιχειρηματικότητας υψηλής προστιθέμενης αξίας

Αναβάθμιση και ποιοτικός εκσυγχρονισμός του τουριστικού προϊόντος

Υποστήριξη της ανάπτυξης / υιοθέτησης καινοτομιών

Υπηρεσίες στήριξης της επιχειρηματικότητας και δημιουργία ευνοϊκού επιχειρηματικού περιβάλλοντος

Ενθάρρυνση clusters ή/και συνεργασιών ΜΜΕ μεταξύ τους ή/και με μεγαλύτερες επιχειρήσεις

Ανάπτυξη / Αναβάθμιση δομών / μηχανισμών στήριξης επιχειρηματικότητας

Περιβαλλοντικές υποδομές / πράσινη ανάπτυξη

3

Βελτίωση της πρόσβασης των επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση

Το Πρόγραμμα κατευθύνεται προς τη **μέγιστη αξιοποίηση των χρηματοδοτικών μέσων**. Η ενίσχυση παραγωγικών ή/και καινοτομικών επενδύσεων ΜΜΕ, η ίδρυση νεοφυών επιχειρήσεων καθώς και η υποστήριξη μικρών επιχειρήσεων μεσαίας κεφαλαιοποίησης και επιχειρήσεων μικρής κεφαλαιοποίησης για την επίτευξη επιμέρους στόχων (κατοχύρωση ευρεσιτεχνιών, διεθνοποίησης, πράσινου μετασχηματισμού, κλπ) όσο και κάποιες από τις Δράσεις πρόσβασης στην απασχόληση δύνανται, να υλοποιηθούν μέσω της χρήσης μεμονωμένα ή σε συνδυασμό με επιχορηγήσεις των παρακάτω χρηματοδοτικών εργαλείων:

- Χρηματοδότηση μετοχικού κεφαλαίου και επιμερισμού κινδύνου
- Δάνεια και εγγυήσεις με ευνοϊκούς όρους
- Χρηματοδότηση συν-επένδυσης για ωριμότερες επενδύσεις επέκτασης και ανάπτυξης παραγωγής, κ.λπ.
- Ειδικά Ταμεία (Ταμείο Ευρεσιτεχνιών, Διεθνοποίηση)

Ανάπτυξη Ανθρώπινου Κεφαλαίου στο πλαίσιο του αναπτυξιακού μετασχηματισμού

Με τις παρεμβάσεις στο πλαίσιο αυτό, θα υποστηριχθεί το ανθρώπινο κεφάλαιο της επιχειρηματικότητας (συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης) μέσω ανάπτυξης πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων, **με προτεραιότητα στις καινοτόμες επιχειρηματικές ιδέες**, με απώτερο στόχο τη δημιουργία διατηρήσιμων θέσεων απασχόλησης. Η υποστήριξη της επιχειρηματικότητας συμπεριλαμβάνει επιχορηγήσεις και χρηματοδοτικά μέσα (μικροπιστώσεις/μικροδάνεια). Στόχος είναι επίσης η στήριξη των επιχειρήσεων και των εργαζομένων έτσι ώστε να μεταβούν στα νέα δεδομένα της εποχής, μέσω παρεμβάσεων ενίσχυσης δεξιοτήτων των εργαζομένων που θα συμβάλλουν στην προσαρμογή των επιχειρήσεων. Ειδικότερα, η ανάπτυξη των δεξιοτήτων των εργαζομένων, θα υποστηρίξει την στόχευση των επιχειρήσεων σε νέες αγορές, τη βελτίωση της οργάνωσης της εργασίας και της παραγωγής σε τομείς με αναπτυξιακή προοπτική και υψηλή προστιθέμενη αξία. Επίσης, θα ενεργοποιηθούν δράσεις και εργαλεία που μπορούν να αξιοποιούνται από επιχειρήσεις που αναζητούν κατευθύνσεις σε θέματα, ανάπτυξης καινοτομίας, τεχνολογίας, ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού, στρατηγικής πληροφόρησης.

Ενίσχυση παραγωγικών επενδύσεων σε στρατηγικές τεχνολογίες για την Ευρώπη - STEP (ΕΤΠΑ)

Στοχεύει στην ανάπτυξη ή παραγωγή κρίσιμων τεχνολογιών και καινοτομίας στον τομέα της υπερπροηγμένης τεχνολογίας, καθαρών και αποδοτικών ως προς τη χρήση των πόρων τεχνολογιών και βιοτεχνολογιών και στην αντιμετώπιση των ελλείψεων εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων που είναι ζωτικής σημασίας για όλα τα είδη ποιοτικών θέσεων εργασίας προς στήριξη των ανωτέρω επενδύσεων. Ζητούμενο είναι μέσω της ενίσχυσης των αξιακών αλυσίδων των κρίσιμων τεχνολογιών και των συναφών υπηρεσιών τους να αξιοποιηθούν οι ευκαιρίες και να επιτευχθούν οι στόχοι της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης, διασφαλίζοντας την κυριαρχία και τη στρατηγική αυτονομία της Ένωσης και προωθώντας την ανταγωνιστικότητα και τη βιωσιμότητα της βιομηχανίας της Ένωσης συμπεριλαμβανομένης και των επιχειρήσεων στον τομέα της άμυνας.

Αφορά την ενίσχυση επιχειρήσεων και τη συνεργασία μεταξύ τους ή/και με την ερευνητική κοινότητα για τη δημιουργία κρίσιμης μάζας που ενισχύει την τεχνολογική βάση & τη διεθνή παρουσία σε τομείς STEP. Θα αξιοποιηθούν ευκαιρίες επενδύσεων σε περιοχές υψηλής εξειδίκευσης για ανάδειξη κέντρων τεχνογνωσίας διεθνούς εμβέλειας.

Δράσεις Στρατηγικής Σημασίας

- Ερευνώ - Καινοτομώ
- Equifund II
- Ταμείο Μικροπιστώσεων
- Ταμείο Ευρεσιτεχνιών

Πρωτοβουλίες Απλοποίησης

Σημαντικό επίτευγμα μέσω του ΕΠΑνΕΚ 2014-2020 αποτέλεσε και η σταδιακή απλούστευση στην υλοποίηση των δράσεων ενίσχυσης μικρομεσαίων επιχειρήσεων, με τη μείωση των απαιτούμενων δικαιολογητικών και τη συνολική βελτίωση χρόνων ανταπόκρισης σε επίπεδο αξιολογήσεων προτάσεων και διαχείρισης αιτημάτων.

Ο σχεδιασμός για την περίοδο 2021-2027 περιλαμβάνει πρόσθετες σχετικές διαχειριστικές προβλέψεις και μεταρρυθμίσεις όπως:

- απλοποιημένες διαδικασίες που θα ενσωματωθούν στο νέο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου,
- μείωση απαιτούμενων δικαιολογητικών για υποβολή πρότασης και πιστοποίηση δαπανών,
- προετοιμασία συγκεκριμένου και έγκαιρα γνωστοποιημένου στους δυνητικούς δικαιούχους χρονοδιαγράμματος έκδοσης προσκλήσεων,
- δραστική σύντμηση χρόνου αξιολόγησης προτάσεων ως την τελική επιλογή, περαιτέρω αναμόρφωση του ΠΣΚΕ με -μεταξύ άλλων- σύντμηση διαδικασιών αξιολόγησης και διασύνδεση με άλλα πληροφοριακά συστήματα (Taxisnet, ΕΡΓΑΝΗ & ΓΕΜΗ).

“Συνολικά το Πρόγραμμα
«Ανταγωνιστικότητα 2021-2027»
αναμένεται να επιτελέσει
καθοριστικό ρόλο στην
ανασυγκρότηση της Ελληνικής
οικονομίας.
Είναι σημαντικό να αξιοποιηθούν
στο μέγιστο οι πόροι του από τους
δυνητικούς ωφελούμενους, προκειμένου
να επιτευχθεί η αναγκαία αλλαγή του
παραγωγικού μοντέλου της χώρας μας.”

Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα 2021-2027»

www.antagonistikotita.gr
email: infoepan@mou.gr

 Γραφείο Πληροφόρησης ΕΥΔ:
Δραγατσανίου 8, Αθήνα
Δευτέρα - Παρασκευή,
10.00 π.μ. - 2.00 μ.μ.

 801 1136300

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2021 – 2027
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ